

להשם, ולא לחשב על הצרכים שלנו ועל הבעיות שלנו...

איפה ה'בטול'?

אבא/אמא: אך דוקא בתפלת שמונה עשרה (בימות החול), תקנו אנשי כנסת הגדולה בימי עזרא הסופר, לבקש מהשם את מה שאנחנו צריכים. סליחה ותשובה, גאלה, רפואה ופרנסה, וכן הלאה.

השאלה מתחזקת עוד יותר בימי ראש השנה, בהם אנו עסוקים להכתיר את הקדוש ברוך הוא למלך על העולם (וזהו הענין של ה"מלכיות" שבתקיעת השופר), וכפי שאנו מבקשים בתפלה "מלוך על העולם כלו בכבודך".

בזמן זה בודאי שאנחנו צריכים "לשכח מעצמנו" ולהתבטל אל מלך מלכי המלכים שאנחנו מקבלים כעת את מלכותו עלינו. אז מדוע תקנו בסדר התפלות של ראש השנה גם בקשות על צרכים חמריים של האדם (לדגמה הבקשות ב"אבינו מלכנו" - כמו "כתבנו בספר פרנסה וכלכלה", "מלא אסמינו שבע" ועוד), ולא רק בקשות רוחניות כמו "מלוך על העולם כלו בכבודך"?

לא להשתכר!

ילד/ילדה: זה בדיוק מה שטוען עלי הפהן לחנה:

אם את עומדת לפני השם, בסמוך לקדש הקדשים, את צריכה להיות מרובת אך ורק בהתבטלות להשם, לחשב רק על מה שהשם רוצה ממך, ולא על מה שאת צריכה מהשם... (כמו הספור הידוע על אדמו"ר הגון שאמר זאת לחסיד שספר רק על הצרות שלו, ושכח מה השם רוצה ממנו...)

לכן הוא שואל אותה למה היא מתנהגת כמו שכורה. הוא מבין טוב מאוד שמדבר כאן באשה שמתחננת לצאת מהצרה הגדולה שלה, היא רוצה לזכות סוף סוף בילד. אבל הוא טוען שזה כמו שכור שלא יודע היכן הוא נמצא... צריך לדעת מה לבקש ומתי לבקש. כעת - כשאת עומדת

לפני השם - זה לא הזמן לבקשות אישיות! טוען

נקודה משיחה

אנחנו, המלך והשופר

ילד/ילדה: ה-מצוה של ראש השנה, היא תקיעת שופר. על כך יש שני משלים מיוחדים מהפעל-שם-טוב ומרבי לוי יצחק מברדיטשוב.

המשל של הבעל-שם-טוב:

למלך גדול היה בן יחיד, שהיה חכם מאוד. המלך החליט לשלח את בנו למדינות רחוקות, כדי שילמד חכמות ויפיר את ההתנהגות של עוד אנשים בעולם. הוא ציד את הבן בכסף ובמשרתים ונתן לו את ברכת הדרך.

אבא/אמא: ככל שחלף הזמן, בזבז בן המלך את הכסף ושקע בכל מיני דברים לא טובים, עד שאחרי הרבה זמן הוא שכח אפילו את שפת מדינתו.

יום אחד נזכר הנסיך באביו המלך והתעורר ברצון לחזר לארמון

עלי הפהן.

זה לא בשבילי!

אבא/אמא: ומה ענתה על כך חנה? איך היא הצליחה לשכנע את עלי להסכים עם הגישה שלה, עד שהוא הוסיף וברך אותה למלוי משאלתה?

היא עונה לו, כפי שהזכרנו: "ואשפך את נפשי לפני השם". נכון, אני מבקשת לזכות בכך, אבל זה לא רק בגלל שאני רוצה, אלא עבור הקדוש-ברוך-הוא! ואכן, כבקשה שלה חנה הוסיפה ונדרה נדר, שאם יולד לה בן, היא תקדיש אותו להשם. כפי שהיא אכן עשתה אחר שהתחולל הנס ונולד לה שמואל - היא הביאה אותו לשמש במשכן, לצדו של עלי הפהן.

ה'מחבואים' של הנפש

ילד/ילדה: וכך מפרש הבעל-שם-טוב את הפסוק בתהלים: "רעבים גם צמאים, נפשם בהם תתעטף" - כשאדם רעב או צמא, זה לא רק בגלל שהגוף שלו רוצה לאכל או לשתות, אלא גם הנפש - הרוחניות - שלו רוצה לאכל.

הנפש רוצה לעשות ברכה על המאכל או על המשקה ולאכל אותו מתוך כוונה 'לשם שמים' - שזה יתן לאדם כוח להתפלל, ללמד תורה ולעשות מעשים טובים.

אז בתוך הרצון של הגוף לאכל כדי להתקיים או כדי להנות, 'מתעטף' ומתלבש הרצון של הנפש, לאכל כדי 'להעלות' את המאכל הזה לקדשה.

ובמשפט אחד: בתוך חלק מהרצונות החמריים שלנו - לעשות בשביל עצמנו, מסתתר רצון רוחני - לעשות בשביל הקדוש-ברוך-הוא.

השליחות

אבא/אמא: כשעלי שומע זאת, הוא מבין שאכן פונתה של חנה היא לשם שמים ומברך אותה שתזכה בכך.

כעת אנחנו מבינים למה בתוך תפלת שמונה עשרה, ובתפלות ראש השנה,

אנו מבקשים גם על הצרכים החמריים שלנו, וכפי שמתפללים בפתיחת הארון בראש השנה, "ולחם לאכול, ובגד ללבוש"...

הסבה שהשם הוריד את הנפש - הנשמה שלנו, לעולם הזה, היא לא בשביל עצמה. לנשמה יותר נחמד למעלה. שם היא לא צריכה להתעסק עם חמריות, אכילה ושתיה, בגדים ופרנסה. אז למה הוא הוריד אותה לעולם הזה?

"לתקן עולם"

ילד/ילדה: גם את זה אנו מזכירים בתפלה - ב"עלינו לשבח" - "לתקן עולם במלכות ש-ד-י". לנשמה יש שליחות לתקן את העולם ולהפוך אותו למקום ראוי לשכינה. כאשר האדם אוכל והוא מברך על כך ומכון שהאכילה היא לשם שמים כפי שלמדנו, הוא 'מעלה' את המזון לקדשה; כשהוא נפגש עם אדם אחר לצרכי פרנסה ותוך כדי העסק אומר לו איזה דבר תורה, והעסק עצמו הוא על פי ההלכה, ללא ענין של רמאות חלילה, הוא 'מעלה' את העסק לקדשה; כשאנחנו מטילים בחול המועד ומתנהגים כראוי, אנחנו עושים 'קדוש השם' בפני אלו שרואים כיצד ילדים שומרי תורה ומצוות מתנהגים; וכך, בכל דבר שאנו עושים, יש לנו הזדמנות לעבד את השם.

אז מה נבקש?

אבא/אמא: לכן, בראש השנה בו אנחנו מכתירים את השם למלך על העולם, זה הזמן לבקש ממנו את כל מה שאנחנו צריכים, כי כשיש לנו מזון, בריאות ופרנסה, אנחנו יכולים לעבד באמצעותם את השם כראוי ולתקן עולם במלכות ש-ד-י.

וכשאנחנו מבקשים 'גשמיות' (אכילה ושתיה) כדי לעשות עמה 'רוחניות' (תורה ומצוות) - השם שומע את בקשתנו וכותב וחותר אותנו לשנה טובה ומתוקה, מתוך שפע בגשמיות וברוחניות.

הלקח:

ילד/ילדה: תפלת חנה הנקראת בראש השנה, מלמדת אותנו לבקש מה שאנחנו צריכים לא רק בשביל עצמנו, אלא כדי שנוכל לעבד את השם.

(מעובד ע"פ לקו"ש ח"ט עמ' 291 ואילך)

לשוב לארמון שלו ולכסא מלכותו.

האיש החכם מצא חן בעיני המלך והוא העלה אותו בדרגות. יום אחד חטא האיש למלך ונגזר דינו למות, לא עלינו.

ילד/ילדה: החכם בקש מהמלך בקשה אחרונה: שהוא והמלך ילכשו את אותם בגדים שלכשו בשעה שנפגשו ביער. המלך הסכים לבקשה. ואז - כשהוא לבוש באותם בגדים - נזכר המלך בחסד הגדול שעשה עמו האיש, רחם עליו, בטל את ענשו והחזיר אותו לדרגה שלו בארמון המלך.

אבא/אמא: הנמשל: תקיעת השופר מזכירה לנו את מתן-תורה בהר סיני, שהיה מתוך קולות וברקים. לפעמים אנחנו קצת שוכחים ומתרחקים, אך זכרון קול השופר, מעורר את רחמי השם עלינו והוא מוחל לנו על עוונותינו וכותב וחותר אותם לחיים טובים.

המשל הזה מתאים ל'זכרונות'. להזכיר את מתן תורה.

(מעובד ע"פ לקו"ש חל"ד, עמ' 4-183)

